

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8SŽi/16/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201067
Dátum vydania rozhodnutia:	20.03.2014
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012201067.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu (alt. žalobkyne): U. Z. U., bytom F. XX/XX, P. V., zastúpená advokátom Mgr. Karolom Vlasákom, advokátska kancelária so sídlom Jilemnického 2, Trenčín, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. AA/2012/022967 zo dňa 18. apríla 2012, konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/12/2013-51 zo dňa 21. mája 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/12/2013-51 zo dňa 21. mája 2013, p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo výške 81,46 Euro a to do 3 dni od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie žalovaného č. AA/2012/022967 zo dňa 18. apríla 2012 podľa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 66 Euro.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva že krajský súd z obsahu administratívneho spisu, zistil že žalovaný rozhodnutím č. AA/2012/022967 zo dňa 18. apríla 2012 potvrdil prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica E.č. E/2011/000038, S.č. E/2012/00016 z 29. februára 2012, ktorý zamietol žiadosť žalobkyne z 29. februára 2012 na sprístupnenie informácií (spisovej dokumentácie) maloletej O. U. (dcéry žalobkyne) podľa § 9 ods. 1 a § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“ alebo „zákon č. 211/2000 Z. z.“).

Krajský súd poukázal na to, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica bol v konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica č. k. 4P/43/2011 za kolízneho opatrovníka maloletej O. U. a vec bola právoplatne skončená rozsudkom zo 16. februára 2012 dňa 23. februára 2012. Krajský

súd poukázal na to, že požadované informácie sa týkali výlučne dcéry žalobkyne a preto nemožno predpokladať, že niektoré informácie o osobnosti a súkromí účastníkov tohto konania by neboli žalobkyňi známe a ich poskytnutím žalobkyňi by bolo porušené ust. § 9 ods. 1 zákona o slobode informácií. Navyše správne orgány sa ani nepokúsili a nepožiadali o súhlas dotknutej osoby.

Krajský súd zároveň poukázal, že neobstojí ani dôvod podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobode informácií, pretože za informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti súdu možno považovať informácie nachádzajúce sa v súdnom spise a tieto sú účastníkom konania podľa § 44 ods. 1 OSP prístupné. Nakoniec aj podľa § 23 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku má účastník sprístupnený celý administratívny spis. Žalobkyňa bola priamou účastníčkou konania o zverení maloletej (ako matka) do starostlivosti a žalovaný jej nemôže odmietnuť sprístupniť informácie o obsahu spisu.

Krajský súd o náhrade trov konania rozhodoval podľa § 250k ods. 1 OSP. Žalobkyňi priznal náhradu trov konania, ktoré jej vznikli zaplatením súdneho poplatku za žalobu. Ostatné trovy nepriznal, nakoľko si ich neuplatnila.

Proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalovaný. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne a neprizná žalobkyňi náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania.

Žalovaný v dôvodoch odvolania, poukázal na ust. § 205 ods. 2 OSP a § 221 písm. b/, d/ a f/ OSP, teda, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa žalovaného súd prišlo k vydaniu vecne nesprávneho rozhodnutia súdu z hľadiska interpretácie a aplikácie hmotného aj procesného práva a rešpektovaním názoru súdu (§ 250j ods. 7 OSP) by prišlo k protiprávnemu konaniu nielen zo strany žalovaného, ale aj príslušných úradov práce, sociálnych vecí a rodiny.

Žalovaný poukázal, že uznesením Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 4P/43/2011 zo 6. júla 2011 bol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica ustanovený za kolízneho opatrovníka maloletej O. U.. Poukázal na ust. § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a § 90 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele s tým, že v súdnom konaní vo veciach úpravy práv a povinností k maloletým deťom nevzťahuje § 23 zákona 71/1967 Z. z. a poukázal na ust. § 44 OSP (nazeranie do súdneho spisu).

Žalovaný zároveň poukázal na skutočnosť, že súd nevzal do úvahy § 19 ods. 3 a 4 zákona č. 211/2000 Z. z. poukazujúc na súdnu prax a to rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/250/2008, 3Sži/3/2011, 6Sž/91/01 a Nález Ústavného súdu č. I ÚS/236/06.

Žalovaný ďalej poukázal na skutočnosť, že v predmetnej veci existovali dve druhostupňové rozhodnutia a to napadnuté rozhodnutie a fiktívne rozhodnutie, hoci obe sú rozhodnutiami o odmietnutí informácie. Podľa žalovaného mala žalobkyňa podať žalobu aj proti fiktívnemu rozhodnutiu. Podľa jeho názoru účinnosť ust. § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. nemôže byť vylúčená skutočnosťou, že účastníkovi konania bolo doručené písomné vyhotovenie zamietavého rozhodnutia žalovaného. V danej veci nebolo zohľadnené, že je tu preukázateľná existencia dôvodov pre nesprístupnenie informácie.

Žalobkyňa sa na odvolanie žalovaného vyjadrila svojim podaním, v ktorom uviedla, že navrhuje rozsudok ako vecne správny potvrdiť a zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v sume 81,46 Euro. Poukázala, že pokiaľ ide o ust. § 9 ods. 1 a § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z. z. sa žalobkyňa v celom rozsahu stotožňuje s názorom krajského súdu titulom týchto ustanovení nebol daný. Zároveň poukázala, že takýto postup je v rozpore s princípmi občianskych práv a slobôd v demokratickej spoločnosti, nakoľko nie je v súlade s právnou úpravou vzťahov medzi občanom a štátom.

Žalobkyňa taktiež poukázala, že sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že v danej veci existovali dve druhostupňové rozhodnutia, aj keď obe majú byť rozhodnutiami o odmietnutí poskytnúť informácie. Poukázala, že teória žalovaného o súbehu fiktívneho a písomného rozhodnutia a jej praktizovanie narúša princíp právnej istoty občana ako potenciálneho účastníka správneho a neskôr súdneho konania. Takýmto postupom by podľa jej názoru došlo k porušeniu pravidla rovnosti zbraní v konaní pred správnymi súdmi, ktorá by znamenala znemožnenie realizácie tých procesných práv, ktoré mu vyplývajú zo Správneho poriadku alebo OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení § 246c ods. 1 vety prvej OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou OSP a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Najvyšší súd, ako súd odvolací dospel jednomyselne k záveru, že v predmetnej veci bol prvostupňovým súdom dostatočne zistený skutkový stav veci a vec bola posúdená vecne správne. Odvolací súd nezistil procesné vady, ktoré by samy o sebe boli dôvodom pre zrušenie rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne. Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi prvostupňového rozsudku, ktoré zodpovedajú obsahu spisu a tieto dôvody si odvolací súd osvojuje ako svoje vlastné.

Najvyšší súd preto prvostupňový rozsudok podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil a súčasne odkazuje na jeho podrobné dôvody vo vzťahu ku všetkým dôvodom podaného odvolania, ktoré sú totožné s dôvodmi s vyjadrením k samotnej žalobe žalobkyne, a s ktorými sa krajský súd náležite po stránke skutkovej aj právnej vysporiadal a odvolací súd nevidí dôvod na zopakovanie vecne správnych dôvodov rozsudku krajského súdu. Podľa § 219 ods. 2 OSP odvolací súd len dopĺňa dôvody prvostupňového rozsudku nasledovne:

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu č. AA/2012/022967 zo dňa 18. apríla 2012, ktorým žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica E.č. E/2011/000038, S.č. E/2012/00016 z 29. februára 2012, a ktorým tento zamietol žiadosť žalobkyne z 29. februára 2012 na sprístupnenie informácií (spisovej dokumentácie) maloletej O. U. (dcéry žalobkyne) podľa § 9 ods. 1 a § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z. z. podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v preskúmvanej veci dospel k zhodnému záveru s krajským súdom, že žalovaný správny orgán v predmetnej veci nepostupoval náležite v súlade s právnymi normami a použil ustanovenia zákona č. 211/2000 Z. z. (§ 9 ods. 1 a § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z. z.), ktoré sa nevzťahujú na daný prípad.

Zákonodarca v zákone č 211/2000 Z. z. podrobne upravuje právo na prístup k informáciám, ktoré majú k dispozícii orgány verejnej moci a iné verejné inštitúcie a je vykonaním základného práva na informácie. Zmyslom informovanosti občanov o verejnej moci je pre túto moc samu esenciálnou spätnou väzbou, kvalitatívnym faktorom a zároveň aj poistkou proti jej zneužitiu. Ďalším nepopierateľným významom subjektívneho, a tým aj vynútiteľného práva na informácie je jeho funkcia kontrolná vo vzťahu k fungovaniu verejnej moci. Dostatočne rozsiahly, jednoduchý a rýchly prístup k informáciám má tiež priaznivý vplyv na dôveru občanov v demokratické inštitúcie a na ich ochotu podieľať sa na verejnom živote. Situácie, kedy samotné získavanie podkladových informácií robí občanom problémy, sú pre nich demotivujúce, pretože tým nadobúdajú pocit nemožnosti účinne ovplyvniť správu vecí verejných. Právo na informácie spolu so slobodou prejavu sú ústavnými právami každého subjektu garantovanými Ústavou Slovenskej republiky (čl. 26), Listinou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Výkladom ústavného práva na prístup k informáciám sa zaoberá aj judikatúra ústavného súdu, napr. nález sp. zn. I. ÚS 236/06 zo dňa 28. júna 2007 a pod., ako aj judikatúra najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 6Sž/5/2011 z 25. apríla 2012 a pod.

Ani jeden z dôvodov uvedených v rozhodnutí o odmietnutí sprístupnenia informácie však nebol splnený. Žalobkyňa ako matka maloletej je jej zákonnou zástupkyňou, takže správny orgán nemusel žiadať dotknutú osobu o súhlas so sprístupnením informácie a teda dôvody uvedené v ust. § 9 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. na odmietnutie sprístupnenia informácie z dôvodov uvedených v § 9 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. splnené neboli.

Taktiež neboli splnené ani dôvody uvedené v ust. § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 211/2000 Z. z. nakoľko nešlo o informáciu týkajúcu sa rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní okrem informácie, ktorá sa sprístupňuje podľa osobitného predpisu, rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu trestného poriadku informácie o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku, ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy. V danej veci nešlo o súdne konanie, ale o konanie kolízneho opatrovníka pri zastupovaní maloletej vo veci úpravy práv a povinností vo veci starostlivosti o maloletú.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, neobstoí ani námietka žalovaného ohľadom existencie dvoch rozhodnutí v danej veci tak, ako o tom uvažuje žalovaný, teda, že existuje okrem žalobou napadnutého rozhodnutia aj fiktívne rozhodnutie. Najvyšší súd zastáva názor, že ak je rozhodnutie o poskytnutí, čiastočnom poskytnutí alebo aj neposkytnutí informácie vydané hoci aj dodatočne, teda po uplynutí lehôt stanovených na vybavenie žiadosti, resp. na rozhodnutie o odvolaní v § 17, resp. § 19 zákona č. 211/2000 Z. z., zaniká možnosť uplatnenia existencie fiktívneho rozhodnutia. Iba takýto prístup totiž umožní splniť zákonnú požiadavku na právo na informáciu v čo najkratšej lehote, nakoľko účelom zákona o slobode informácií je včasné podanie informácie a nie vydávanie fiktívnych rozhodnutí. Ak teda rozhodnutie o odvolaní bolo v danej veci vydané (hoci aj oneskorene), prípadné „fiktívne rozhodnutie“ sa stáva bezpredmetným. V prípade, že by súd akceptoval názor žalovaného, že fiktívne rozhodnutie existuje v danej veci, došlo by k popretiu samotného účelu zákona, t.j. poskytovaniu informácií. Takýmto výkladom zákona, by orgány, ktoré boli požiadané o poskytnutie informácie mohli brániť žiadateľovi domáhať sa v prípade nesprístupnenia informácie ochrany na súde, čo však určite nebol zámer a úmysel zákonodarcu v zákone o slobode informácií.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval v zmysle § 246c OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a v spojení s § 250k ods. 1 OSP, pretože žalobkyňa v konaní bola úspešná, tak jej patrí náhrada trov odvolacieho konania vo výške 81,46 Euro.

Trovy odvolacieho konania pozostávajú z jedného úkonu právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 8. augusta 2013 vo výške 60,07 Euro podľa § 11 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a režijný paušál vo výške 7,81 Euro podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., celkom 67,88 Euro + 20% DPH = 81,46 Euro.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.